

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको नवौं नगरसभामा

२०७८ साल असार १० गते बिहीवार

नगर उपप्रमुख श्री उमा काफ्लेबाट प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को
बजेट तथा कार्यक्रम

सिद्धार्थनगर नगरपालिका, रूपन्देही

सभाध्यक्ष महोदय,

१. नेपालको संविधान बमोजिम हामीलाई प्राप्त जिम्मेवारी अनुसार उपलब्ध श्रोत र साधनको उच्चतम उपयोग गरी नगरपालिकाको विकासलाई दीगो बनाउन आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम मिति २०७८ साल असार ७ गते यस सम्मानीत सभामा पेश गरिएको छ । वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा प्रस्तुत प्राथमिकताहरु र नीतिहरु पूरा गर्ने अभिलाषाका साथ यस नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवको अनुभूति गरेकी छु ।
२. सर्वप्रथम म लोकतन्त्रको बहाली, नागरिक अधिकारको स्थापना, स्वतन्त्रताको उपभोग र समाजको आमूल परिवर्तनका लागि आफ्नो जीवन बलिदान गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति उच्च श्रद्धाका साथ भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै सिद्धार्थनगर नगरपालिका वडा नं. ५ का वडा सदस्य स्व. सुबोध तुलाचन र वडा नं. ४ का वडा सदस्य स्व. दिल बहादुर गुरुङ्ग, वार्ड नं. ९ की महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका स्व. ममता आलेको अल्पायुमा भएको देहावसान प्रति गहिरो दुःख प्रकट गर्दै दिवंगतहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।
३. विगत १८ महिनादेखि हामी कोरोना भाइरस (कोभिड १९) को महामारीबाट अत्यन्तै विषम परिस्थितिमा छौं । यस महामारीका कारण ज्यान गुमाउनु हुने सबैमा हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै उपचारार्थ सम्पूर्ण प्रति शीघ्र पूर्ण स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । उपचार, रोकथाम, नियन्त्रण र व्यवस्थापनमा अग्रपंक्तिमा रहेर खटिनुहुने सम्पूर्ण स्वास्थ्यकर्मी, सरसफाइकर्मी, सुरक्षाकर्मी, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, जनप्रतिनिधीहरु, राजनीतिक दल, नागरिक समाज, संघ संस्थाहरु, समाजसेवी लगायत सम्पूर्ण नगरवासीहरुमा उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु ।
४. नगरको दैनिक सेवा प्रवाह र विकासका विभिन्न क्षेत्रमा लगानी गर्दै नगरका सम्भावनाहरूको उपयोग गरी “पर्यटन, उद्योग, व्यापार र शिक्षा, हराभरा बुद्धभूमि सिद्धार्थनगरको इच्छा” नगरपालिकाको दीर्घकालीन सोंचलाई आत्मसात् गर्नेतर्फ केन्द्रित भई यो वार्षिक बजेट निर्माण गरेकी छु । बजेटमा विपद् व्यवस्थापन, पूर्वाधार विकास, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, पशु, रोजगार, सहकारी, उद्योग, पर्यटन, वातावरण संरक्षण तथा पर्यावरणीय विकास, सुशासन तथा संस्थागत विकासमा प्राथमिकता दिइएको छ ।
५. आ.ब. २०७८/७९ को बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, नगरसभामा पेश भएका नीति तथा कार्यक्रम, संघीय र प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, संघीय र प्रदेश सरकारका चालु आवधिक योजना, दीगो विकासका लक्ष्यहरू, नगरपालिकाका स्वमूल्यांकन सूचकहरु, नगरपालिकाले विगतमा लिएका नीति तथा कार्यक्रम र निर्माण गरिएका ऐन, कानूनहरू, राजनैतिक दलहरूबाट प्राप्त भएका सुझाव, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, स्थानीय सामुदायिक संघ संस्था, बुद्धिजीवी, संचारकर्मी

- लगायतका क्षेत्रहरूबाट प्राप्त राय, परामर्श, रचनात्मक सुझावहरूलाई आधार मानेर समावेशी विकासका अवधारणा बमोजिम बजेट तर्जुमा गरेकी छु ।
६. यस बजेटमा नगरको पूर्वाधार विकास, सामाजिक विकास, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, आर्थिक विकास र सुशासन तथा संस्थागत विकास जस्ता क्षेत्रगत आधारमा कार्यक्रम तय गरी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

सर्वप्रथम म विगत आर्थिक वर्षको आयव्ययको यथार्थ विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

७. आ.ब. २०७६/७७ को कूल आम्दानी रू. १ अर्ब १८ करोड ५७ लाख ४८ हजार ५ सय ९३ रूपैया पैसा ७५ भएको थियो । जसमध्ये कूल खर्च १ अर्ब १ करोड ७० लाख ९७ हजार १ सय ७८ रूपैया पैसा ७१ भएको थियो ।
८. चालु आ.ब. २०७७/७८ मा रू. ९५ करोड ९ लाख ६६ हजार अनुमान गरिएको थियो । विभिन्न शर्त अनुदानहरु थप हुँदै जाँदा सो अनुमान रू. १ अर्ब ११ करोड १७ लाख ७७ हजार ६५६ संसोधित आय हुने अनुमान गरिएको छ । सो मध्ये चालु आ.ब. २०७७/७८ को ज्येष्ठ मसान्तसम्म जम्मा रू. ८१ करोड १६ लाख ८३ हजार १ सय ९७ रुपिया आम्दानी भएको छ भने खर्च रू. ५१ करोड ५५ लाख ३० हजार ८४४ रूपैया ६१ पैसा खर्च भएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आगामी आ.ब. २०७८/७९ को प्रस्तावित आय व्यय विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

९. यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण, शर्त अनुदान, राजस्व बाँडफाँट, समपूरक अनुदान, विशेष अनुदान, दातृ निकायबाट प्राप्त रकम, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, आन्तरिक आयबाट रू. १ अर्ब १८ करोड ७९ लाख हुने अनुमान गरेकी छु । आ.ब. २०७८/७९ मा सञ्चालन गरिने विभिन्न कार्यक्रम र बजेट विवरण यसै बजेटमा समावेश गरेको छु ।
१०. यस बजेट तथा कार्यक्रमका मुख्य उद्देश्यहरुमा विपद् व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी नगरको दैनिक सेवा प्रवाहलाई नागरिकमैत्री बनाउने, वातावरण संरक्षण र पूर्वाधार दीगोपना हुने गरी निर्माण गर्ने, आर्थिक विकास, सन्तुलित र समावेशी विकासमा टेवा पुऱ्याउने रहेका छन् ।

सभाध्यक्ष महोदय,

११. अब म सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको आ.व २०७८/७९ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु। प्राथमिकताहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्।

- (क) कोभिड १९ लगायतका विपद्को रोकथाम, उपचार र नियन्त्रणमा जोड दिने।
- (ख) क्रमागतमा रहेका योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्ने र दिगो एवं वातावरणमैत्री हुने गरी आधारभूत शहरी पूर्वाधार निर्माणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- (ग) आधारभूत स्वास्थ्य सुविधा, शैक्षिक विकास र समावेशी विकासमा टेवा पुर्याउने कार्यक्रम संचालन गर्ने।
- (घ) कृषी, पर्यटन, सहकारी जस्ता आर्थिक विकासका क्षेत्रमा जोड दिइ रोजगारी सिर्जना र आयआर्जन वृद्धिमा योगदान पु-याउने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- (ङ) नगरको सौन्दर्यीकरण, सरसफाइ, वातावरणीय संरक्षण तथा पर्यावरणीय प्रवर्द्धन कार्यमा जोड दिने।
- (च) संस्थागत विकास र सुशासन प्रवर्द्धनमा जोड दिइ नागरिमैत्री सेवा प्रवाह गर्ने।

१२. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएका प्राथमिकताका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र दातृ निकायहरू, निजी क्षेत्रसँग सहकार्य र समन्वय गरिनेछ। उपलब्ध श्रोत, साधन, सीप, पूँजी र क्षमताको उपयोग गर्न विषयगत निकायहरूसँग साभेदारी गरिनेछ।

अब म चालु आर्थिक वर्षको समस्तिगत प्रगति विवरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

१३. शहरी पूर्वाधार निर्माणतर्फ पक्की नाला ३ कि.मी., ग्रेभल ५ कि.मी., सडक आर.सी.सी. २ कि.मी., सडक पिच ४ कि.मी., विद्यालय/वडा भवन/स्वास्थ्य भवन/शौचालय भवन संख्या १५, कल्भर्ट मर्मत २, सिंचाई बोरिङ्ग १९ थान, पार्क २, हाटबजार पूर्वाधार निर्माण २ वटा, खेलमैदान १, पर्यटकिय गेट १, विपन्नका सुरक्षित आवास निर्माण ६७ वटा योजनाहरू सञ्चालन गर्ने लक्ष्य रहेकोमा कोरोना भाइरसको कारण तोकिएको लक्ष्य पूरा गर्न चुनौति देखिएको छ। उक्त कार्यहरू आर्थिक वर्षको अन्तसम्म करिब ८० प्रतिशत सम्पन्न गर्न सकिने आंकलन गरिएको छ।

१४. कोरोना भाइरसको रोकथाम, उपचार र नियन्त्रणका लागि छुट्टै कोष स्थापना गरी सो कोषमा हालसम्म विभिन्न श्रोतबाट रु. १ करोड २७ हजार ७ सय ८७ रूपैया जम्मा भएको छ। चालु आर्थिक वर्षको हकमा सो कोषमा गत वर्षको मौज्जात जिम्मेवारी सरेको रकम रु ३६ लाख ३८ हजार ६१२, नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोषबाट

रु. २५ लाख, नेपाल सरकारबाट रु. ३८ लाख ७९ हजार ८२५ र बाँकी रकम विभिन्न संघ संस्था, व्यक्तिबाट प्राप्त भएको छ। चालु आ.ब. मा सो कोषबाट आईसोलेशन व्यवस्थापन, र अन्य उपचार तथा नियन्त्रणका लागि रु. ४३ लाख १० हजार ८५७ रुपिया रकम कोरोना पोजेटिभको उपचार, औषधी, आईसोलेशन व्यवस्थापन लगायतका कार्यमा खर्च भएको छ। सो कोषमा हाल रु ५७ लाख १६ हजार ९३० रुपैया खातामा मौज्दात रहेको छ। विपद् व्यवस्थापनको लागि सहयोग गर्नुहुने सबै राजनीतिक दलहरु, सामाजिक संघ संस्थाहरु, कोभिडको उपचारमा संलग्न स्वास्थ्यकर्मीहरु तथा अन्य कर्मचारीहरु र सबै नगरवासीहरुको उच्च मुल्यांकन गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

१५. कोभिडका कारण दैनिक सेवा प्रवाह, कृषि, पशु विकास, शिक्षा तथा खेलकुद, सामाजिक विकास तथा लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु, स्वास्थ्य तर्फका नियमित कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा असहजता सिर्जना भइरहेकै कुरा सम्मानीत सभामा जानकारी गराउँदछु।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को क्षेत्रगत विनियोजन बजेट अन्तर्गत पूर्वाधार तर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

१६. हाल निर्माणाधीन दरखसवा खेल मैदान, विपन्नहरुका सुरक्षित आवास निर्माण, दरखसवा पार्क, वार्ड नं. ६ को वडा कार्यालय भवन तथा स्वास्थ्य सेवा प्रवाह भवन, खजहना आधारभूत विद्यालय, महात्मा बुद्ध मा.वि. र नव दुर्गा मा.वि. को भवन निर्माण कार्य, वडा नं. १ मा स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको लागि तल्ला थपको कार्य, विभिन्न शहरी सडक मर्मतका लगायतका कामहरु कोभिडका कारण यसै आ.ब. भित्रै सम्पन्न हुन नसक्ने देखिएकोले ती योजनाहरुलाई क्रमागतमा राखी टेण्डर बमोजिमको काम सम्पन्न गर्नका लागि रु ६ करोड रकम विनियोजन गरेकी छु। वडा नं. १ डण्डा नदी किनारमा निर्माणाधीन पर्यटकीय गेट निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ। सो योजना सम्पन्न गर्नका लागि यसै क्रमागत योजनामा बजेट समावेश रहेको छ।
१७. नगरको एकीकृत शहरी विकास योजनाका आधारमा पूर्वाधार तर्फका कार्यक्रमहरु संचालन हुनेछन्। नगरको दीर्घकालीन महत्व राख्ने डण्डा कोरिडोरको समग्र विकास गर्न प्रदेश सरकार, संघीय सरकार तथा दातृ निकायहरूसँग सहकार्य गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ। यस आयोजनाका लागि रु ५० लाख विनियोजन गरिएको छ।

१८. नगरपालिकाको वडा नं. ३ मा रहेको दरखस्वा पार्क निर्माणका लागि प्रदेश सरकार समपूरक अनुदानबाट रू. १ करोड र नगरपालिकाको सहभागिता रू. १ करोड गरी कुल जम्मा रू. २ करोड विनियोजन गरेकी छु। यसबाट पार्कको करिब मुख्य संरचना निर्माण भइ पूर्णरूपमा संचालनमा आउने लक्ष्य रहको छ।
१९. नगर क्षेत्रभित्र रहेका विपन्नहरूको **सुरक्षित आवास निर्माण कार्यक्रम (मेयर आवास)** मार्फत आगामी आर्थिक वर्षमा बाँकी रहेका करिब २५ वटा आवास निर्माण सम्पन्न गरी नगरलाई **सुरक्षित आवासयुक्त नगरपालिका** घोषणा गर्ने लक्ष्य रहेको छ। सोको लागि रू. ६० लाख विनियोजन गरेकी छु। साथै प्रदेश सरकारबाट मुख्य मन्त्री ग्रामीण विकास कार्यक्रम अर्न्तगत विशेष अनुदानबाट प्राप्त रू. ७० लाख मध्ये उक्त कार्यक्रम संचालन कार्यविधि बमोजिम पुँजीगत तर्फ विनियोजन हुने रकमलाई समेत यसै कार्यक्रममा थप गरी आवास निर्माण गरिनेछ। मुख्यमन्त्री ग्रामीण विकास कार्यक्रमबाट चालु तर्फ वियोजित गरिने रकमलाई कार्यविधि बमोजिम रोजगारी सृजना गरिने खालका कार्यक्रममा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।
२०. नगरपालिका भित्र जिर्ण भएका सडकहरूको मर्मत सम्भारका लागि सडक बोर्ड नेपालबाट रू. ८० लाख र नगरपालिका सहभागिता रू. ४० लाख हुने गरी रू. १ करोड २० लाख र यसै कार्यक्रम अन्तरगत सडक बेसकोर्स निर्माणका लागि २५ लाख विनियोजन गरेकी छु।
२१. वडास्तरीय योजनाको लागि चालु आ.ब. मा उपलब्ध गराइएको रकम सरह नै रू. ८ करोड २० लाख विनियोजन गरेकी छु। जसमध्ये वडा नं. १ का लागि रू. ६९ लाख २७ हजार, वडा नं. २ का लागि रू. ५९ लाख ९५ हजार, वडा नं. ३ का लागि रू. ६९ लाख ८९ हजार, वडा नं. ४ का लागि रू. ६५ लाख ७९ हजार, वडा नं. ५ का लागि रू. ४५ लाख २८ हजार, वडा नं. ६ का लागि रू. ७३ लाख ८६ हजार, वडा नं. ७ का लागि रू. ५५ लाख ३६ हजार, वडा नं. ८ का लागि रू. ७३ लाख ५६ हजार, वडा नं. ९ का लागि रू. ७६ लाख ३६ हजार, वडा नं. १० का लागि रू. ६२ लाख ३४ हजार, वडा नं. ११ का लागि रू. ५५ लाख ६९ हजार, वडा नं. १२ का लागि रू. ५६ लाख १७ हजार र वडा नं. १३ का लागि रू. ५६ लाख ४८ हजार विनियोजन गरिएको छ। सो रकम वडाका अत्यावश्यक पूर्वाधारहरू, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र विपद् व्यवस्थापन र सुशासन र संस्थागत विकासमा खर्च हुनेछ।
२२. दरखसवा खेल मैदानको लागि रू. १ करोड रकम विनियोजन गरेकी छु। यसको डिपिआर अनुसार थप निर्माणका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारमा पहल भैरहेको छ। यसको निर्माण पश्चात् बहु उपयोग क्षेत्रका रूपमा जस्तै: मेला महोत्सव, विपद् व्यवस्थापनका

- लागि प्रयोग गर्न सकिने, खुला क्षेत्र लगायतका अन्य प्रयोजनका लागि पनि प्रयोगमा ल्याउन सकिनेछ ।
२३. नगर तथा वडाहरूको सन्तुलित विकासका लागि अन्य पूँजीगत शीर्षक अन्तरगत रु. २ करोड ५० लाख विनियोजन गरेकी छु । सो रकमबाट नगरका सडक पिच, नाला निर्माण, सडक ग्राभेल, मर्मत संभारका कार्यहरू लगायतका पूर्वाधार निर्माणमा खर्च गरिनेछ ।
२४. नगर सौन्दर्यीकरण अन्तरगत मुख्य मुख्य स्थानमा विशेष प्रकारको सडक बत्ति जडान गर्ने कार्यको लागि रु ५० लाख, सवारी चापलाई मध्यनजर गर्दै बुद्धचोक र देवकोटा चोकमा ट्राफिक लाईट जडान गर्नको लागि रु ६० लाख, मैत्रीपथमा फुटपाथ निर्माणका लागि रु २५ लाख, नगरपालिकाको विभिन्न सडकहरूमा सडक बत्ती व्यवस्थापनका गर्न आवश्यक विद्युत सामग्री खरीदका लागि रु. ४० लाख विनियोजन गरिएको छ । सौन्दर्यीकरणका लागि जडान गरिएका बुद्ध मूर्तिहरूको आवश्यक संरक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
२५. वडा नं. ८ को उचमीपथ देखि शिव सापकोटाको घरहुँदै दक्षिणतर्फ जाने बाटोको स्तरोन्नतीका लागि रु १५ लाख, बसडिलवा देवी चौधरीको खेत उत्तरतर्फ जाने बाटोमा सडक स्तरोन्नतीका लागि २० लाख, वार्ड नं ६ को पशुपति शिक्षालय जाने बाटो तथा नाली स्तरोन्नतीका लागि १० लाख, सि.न.पा. ६ को विपी पथदेखि पश्चिमको बाटोमा सडक पिचका लागि २० लाख, वडा नं. ६ दुर्गा कोलोनीको उत्तरतर्फको बाटो स्तरोन्नतीका लागि रु. २० लाख, वडा नं. ९ रुपन्देही क्याम्पसदेखि पूर्व गएका सडकहरू स्तरोन्नतीका लागि १० लाख, विभिन्न नाली, स्ल्याब मर्मतका लागि १० लाख, विभिन्न सामुदायिक भवन निर्माण सहयोगका लागि १० लाख, भित्री सडकका विभिन्न विद्युत पोल व्यवस्थापनका लागि १० लाख, फोहरमैला व्यवस्थापन सवारी साधन राख्ने पूर्वाधार निर्माणका लागि ७० लाख व्यवस्था गरेकी छु ।
२६. वार्ड नं. १ बेलहिया नेपाल भारत सिमानामा पशुपतिनाथको भल्को दिने गरी आधुनिक प्रवेशद्वार निर्माणको लागि रु १ करोड ५० लाख विनियोजन गरेकी छु । डण्डा खोलामा निर्माण गरिएको वोटिङ्ग स्टेशन सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार गर्न रु १० लाख विनियोजन गरेकी छु । वडा नं. १ मा पर्यटकीय गेटको उत्तर तर्फ डण्डा खोला छेउमा पार्क निर्माणको लागि रु १५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
२७. नगरपालिका भित्र लागत सहभागीतामा सञ्चालन हुने योजनाहरूको लागि रु १ करोड रकम विनियोजन गरेकी छु ।
२८. सिद्धार्थनगर भित्र अव्यवस्थित सवारी साधन मर्मत गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न वार्ड नं. ९ को अटो भिलेजलाई रु १५ लाख विनियोजन गरेकी छु । आँखा अस्पतालको पूर्वाधार तथा मेशिनरी पूँजीगत सहयोगको लागि रु २० लाख रकम विनियोजन गरेकी छु । साथै भिम अस्पतालका लागि पूँजीगत सुधारतर्फ आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

२९. बुद्धको आकृति भल्कने गरी नगरपालिकाको नयाँ कार्यालय भवन निर्माणका लागि लागत सहभागिता र सशर्त अनुदान गरी रु. ६ करोड विनियोजन गरेकी छु । आर.यु.डि.पी. र अन्य दातृ निकायबाट प्राप्तहुने रु. २ करोड ६० लाख रकमबाट नगरपालिकाको सम्पत्ती अभिलेखिकरण र संरक्षण, जि.आइ.एस. हाउस नंवरिङ्ग, राजस्व सुधार लगायतका तोकिएका कार्यमा खर्च गरिनेछ ।
३०. नगरपालिकाको लागत सहभागिता र प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत सि.न.पा. ६ सोमयीमाइ पथदेखि उत्तरहुँदै पश्चिम जेनुन पथमा सडक तथा नाली निर्माणका लागि प्रदेश सरकारको ५० लाख र नगरपालिकाको लागत सहभागिता रु. ५० लाख गरी कुल रु १ करोड र वडा नं. १३ सिर्जना पथमा सडक तथा नाली निर्माणका लागि प्रदेश सरकारको ५० लाख र नगरपालिकाको लागत सहभागिता रु. ५० लाख गरी रु १ करोड विनियोजन गरेकी छु ।
३१. प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदानबाट नगरपालिका क्षेत्रभित्रका स-सना गल्ली र सडकको स्तर उन्नती गर्नका लागि प्राप्त रकम सम्बन्धित योजनामा खर्च गरिनेछ । संघीय सरकारको सशर्त अनुदानबाट शिवमन्दिर पर्यटन पूर्वाधार निर्माण सि.न.पा. ८ का लागि विनियोजित रु. १० लाख सोही योजनामा खर्च गरिनेछ । नगरपालिकाले लागत साभेदारीमा संचालन गर्ने पूर्वाधार तर्फका अन्य आयोजनाका लागि आवश्यक समपुरक रकम विनियोजन गरेकी छु ।

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को क्षेत्रगत विनियोजन बजेट अन्तर्गत सामाजिक विकास तर्फको विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

३२. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रममा प्रोत्साहनको लागि यातायात, खाजा, तालिम पोशाक आदिको लागि रु. ११ लाख ५० हजार, अध्ययन अवलोकन भ्रमणको लागि रु. ७ लाख, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, अति विपन्न अनाथ, पूर्ण र बहु अपांगता भएका व्यक्ति, असक्त, महिला तथा बालबालिका, विपन्न एकल महिला तथा ८४ वर्ष माथिका बृद्ध बृद्धाहरुलाई निःशुल्क सरकारी स्वास्थ्य वीमाको लागि रु. ३० लाख व्यवस्था गरेकी छु ।
३३. कोभिड-१९ आपतकालिन कार्यक्रमका लागि रु. ३० लाख, कोभिड-१९ लगायत आकस्मिक महामारी व्यवस्थाको लागि स्वास्थ्यकर्मी परिचालन तथा प्रोत्साहनका लागि रु. १२ लाख, कोभिड-१९ लगायत विभिन्न रोगहरुबाट बचाव गर्न सुरक्षा सामाग्रीहरु लगायत दुषण निवारण र सामाग्री खरीदतर्फ रु. १० लाख विनियोजन गरेकी छु । नगरको आपतकालिन केन्द्र संचालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ ।

३४. शहरी स्वास्थ्य प्रवर्द्धन केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालनका लागि रु. २५ लाख, स्वास्थ्य संस्था तथा खोप केन्द्र विस्तार एवं व्यवस्थित गर्न रु. १० लाख विनियोजन गरेकी छु ।
३५. स्वास्थ्यतर्फको सशर्त अनुदान कूल रु. ४ करोड ७६ लाख आएकोमा आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाका लागि औषधी र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीको लागि रु. १९ लाख, मातृ तथा नवशिशु (आमा सुरक्षा) कार्यक्रमका लागि रु. ३ करोड ३० लाख विनियोजन गरेकी छु ।
३६. मातृ तथा नव शिशु कार्यक्रमका लागि रु. १५ लाख १९ हजार, पोषण कार्यक्रमका लागि रु. ११ लाख ८४ हजार विनियोजन गरेकी छु ।
३७. सुरक्षित मातृत्व प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरूसँग उप प्रमुखको शुभकामना सहितको कोसेली भेट कार्यक्रमका लागि रु. २५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
३८. कक्षा ८ को नगरस्तरीय परीक्षा सञ्चालन गर्न तथा बाल विकास शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीहरूका लागि थप तलबका लागि रु. ५६ लाख ५० हजार र राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड खेलकूद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न रु. १० लाख, खेल प्रशिक्षक तालिमका लागि २ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
३९. सामुदायिक विद्यालयका प्र.अ. शिक्षकहरूलाई क्षमता विकास गर्न रु. ८ लाख, प्रारम्भिक कक्षालाई छापामय बनाउन रु. ६ लाख, कोभिड-१९ लगायत विषम परिस्थितिका बेलामा निरन्तर सिकाई अभिवृद्धिका लागि सहजीकरण गर्ने कार्यक्रमका लागि रु. १५ लाख विनियोजन गरेकी छु । किशोरीका लागि आत्मरक्षा तालिमका लागि रु २ लाख, अभिभावक, पूर्व प्राथमिक शिक्षक, प्रारम्भिक कक्षा पढाउने शिक्षक, शारिरिक शिक्षकको क्षमता विकासका लागि ८ लाख ५० हजार, विद्यालयहरूमा विद्युतिय हाजिरी र सिसि क्यामरा जडानका लागि रु १० लाख, गरिब तथा जेहेन्दार छात्रामैत्री प्रविधि सहयोग ६ लाख, फरक क्षमता भएका विद्यार्थीहरूका लागि शैक्षिक सामग्री सहयोग २ लाख, कम्प्यूटर नभएको विद्यालयहरूमा कम्प्यूटर प्रिन्टर लगायतका सहयोग १० लाख, संस्थागत विद्यालयका शिक्षकका लागि बालमैत्री शिक्षा र प्रिन्सिपलहरूलाई क्षमता विकासका लागि ४ लाख, धार्मिक विद्यालयका लागि रु. ३ लाख र रुपन्देही क्याम्पसलाई पूर्वाधार सहयोग ५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
४०. स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण एवं प्रबोधीकरण, शिक्षा नियमावली र नगरको शैक्षिक रणनीतिक योजना निर्माणका लागि १३ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
४१. बालबालिका एवं बाल क्लबहरूको संस्थागत सुदृढीकरण एवं क्षमता विकासको लागि रु. १० लाख ५० हजार विनियोजन गरेकी छु ।

४२. शिक्षातर्फ सशर्त अनुदान बापत कुल रकम रु. २० करोड २८ लाख रकम प्राप्त भएको छ । सो मध्ये चालु तर्फ शिक्षकको तलब भत्ता, पाठ्यपुस्तक, दिवा खाजा, विद्यालय संचालन अनुदान, धार्मिक विद्यालयका लागि अनुदान, शैक्षिक गुणस्तर सुधार, छात्राहरुलाई सेनिटरी प्याड वितरणमा खर्च हुनेछ । साथै पूँजगत तर्फ रुपन्देही लिलाराम मा.वि. र भानु मा.वि. को विद्यालय भवन निर्माणका लागि प्रति विद्यालय १ करोड ६६ लाख प्राप्त भएकोमा सोही बमोजिम पूर्वाधार निर्माण गरिने छ । साथै भुजौली आधारभूत विद्यालय र पक्लिहवा मा.वि. लाई प्रति विद्यालय रु. २५ लाखका दरले रकम प्राप्त भएकोमा रकम रु. ७५ लाख थप गरी भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
४३. युवाहरुको लागि आयमूलक, सीपमूलक कार्यक्रमको लागि रु. २८ लाख ५० हजार, मधेशी, मुस्लिम तथा पिछडावर्गको आयमूलक एवं सीपमूलक कार्यक्रमको लागि रु. ५ लाख, आदीवासी, जनजाति लक्षित कार्यक्रमको लागि रु. ८ लाख, दलित लक्षित कार्यक्रमहरुको लागि रु. ९ लाख ५० हजार, अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रमको लागि रु. ९ लाख ५० हजार विनियोजन गरेकी छु ।
४४. बृद्ध सम्मान एवं धार्मिक पुस्तक तथा भजन किर्तनको लागि वाद्यवादनका सामग्री व्यवस्था गर्न रु. ७ लाख, ज्येष्ठ नागरिक आश्रय/मिलन केन्द्र स्थापना गर्न रु. ५ लाख, सिद्धार्थनगरलाई सहयोगापेक्षी सडक मानवमुक्त नगर बनाउने आवश्यक कार्यक्रमको लागि रु. ७ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
४५. **उप प्रमुखसँग महिला लक्षित कार्यक्रम** अन्तरगत महिलाहरुको लागि आयमूलक, सीपमूलक कार्यक्रमको लागि रु. २८ लाख, गरिवी निवारणका लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रमका लागि रु. २७ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
४६. माहात्मा बुद्ध गोल्डकपको लागि रु. २५ लाख, मेयर क्रिकेट प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न रु. १० लाख, उपप्रमुख महिला कप प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न रु. १० लाख, माछापुच्छ्रे क्लबलाई फुटबल संचालन गर्न ३ लाख, भैरव क्लबलाई खेलकूद संचालन गर्न ५० हजार, ब्याडमिन्टन क्लबलाई १ लाख ५० हजार, बाँकी विभिन्न खेलकूद कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्नका लागि ५ लाख रकम विनियोजन गरेकी छु ।
४७. खेलकूद एवं खेलाडी अक्षयकोषका लागी थप रकम १० लाख, पत्रकारिता अक्षयकोषका लागि ३ लाख, भाषा, कला, संस्कृति र साहित्य अक्षयकोषमा थप गर्नको लागि ३ लाख, भाषा साहित्य कला संस्कृतिका विविध कार्यक्रमका लागि रु १० लाख, सिद्धार्थनगरको भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति सम्बन्धी अध्ययन पुस्तक लेखन तथा प्रकाशनका लागि रु. ३ लाख विनियोजन गरेकी छु । धार्मिक, सामाजिक तथा अन्य संघ संस्थाहरुलाई पूँजगत अनुदानको लागि रु. १५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।

४८. युनिसेफ समेतको सहयोगमा नगरपालिकाको वास प्लान निर्माणका लागि रु. २० लाख, नगरपालिकाको नगर पार्श्व चित्र (Municipal Digital Profile) बनाउनको लागि संस्थासँग कार्य सम्झौता सम्पन्न भई आंशिक रूपमा कार्य भई रहेको अवस्थामा कोभिड-१९ को कारणले पुरा हुन नसकेको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन युनिसेफ समेतको लागत साभेदारीमा रु. २० लाख विनियोजन गरेकी छु ।
४९. उपभोक्ताको स्वास्थ्य एवं हकहित बृद्धि तथा बजार अनुगमन, महिला समूह, समिति गठन एवं परिचालन, वडा स्तरिय परामर्श बैठक, अनुशिक्षण कार्यक्रम, आधारभूत तालिम, पूर्व सहकारी शिक्षा, नेतृत्व तथा संस्थागत विकास तालिम, लेखापालन तालिम आदिको लागि रकम व्यवस्था गरेकी छु ।
५०. महिला उद्यमशिलता सहजीकरण केन्द्र स्थापना तथा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि रु. ४ लाख, महिलाहरुको लागि स्यानिटरी प्याड बनाउने तालिमका लागि रु १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेकी छु ।
५१. बालश्रम मुक्त स्थानीय तह घोषणा सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ३ लाख, बालश्रम, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, बोक्सी, छाउपडी जस्ता कुप्रथा रोकथामका लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, मानव बेच विखन तथा ओसार पोसार नियन्त्रण, लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेकी छु । राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पंजिकरण विभाग अन्तरगत सशर्त अनुदानबाट प्राप्त हुने रकम सोही कार्यका लागि खर्च गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आ व २०७८/०७९ को आर्थिक विकासतर्फ विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

५२. घर घरमा कौशी तथा करेसावारी, भान्सा भान्सामा अर्गानिक ताजा तरकारी भन्ने मूल नारा सहित विभिन्न किसिमको फलफूल, तरकारी जडीबुटीको खेती गरी भान्सा नै पहिलो औषधालय अभियान संचालनका लागि तालिम र उत्पादन कृषि सामाग्री वितरण, ताजा तरकारी उत्पादनका लागि मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती सम्बन्धी स्थलगत घुम्ति तालिम, तरकारी बालीको उत्पादन, प्रदर्शन लगायतका लागि रु. ८ लाख ७५ हजार र तरकारी बिउको मिनी किट वितरणका लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
५३. च्याउ खेती सम्बन्धी (बिउ वितरण) कार्यक्रम, च्याउ खेती सम्बन्धी स्थलगत घुम्ति तालिमका लागि रु. ५ लाख ४० हजार, साधारण तथा पावर स्प्रेयर का लागि २ लाख, कम्पोष्ट मल तथा घरेलु विषादी बनाउने तालिमका लागि १ लाख ६० हजार,

- आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा २ लाख ५० हजार, प्राङ्गारिक तथा बर्मी कम्पोष्ट मल वितरण ३ लाख ३० हजार, धान गहुँको मूल विउ वितरणका लागि २ लाख ५० हजार, उन्नत जातको धान गहुँको विउ ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरणका लागि रू. १० लाख विनियोजन गरेकी छु । साथै तोरी तथा मसुरोको बीउ अनुदान वितरण, खाद्यन्न बालीहरुको उत्पादन प्रदर्शन तथा खाद्यन्न तथा बीउ उत्पादन सम्बन्धी स्थलगत घुमि तालिम लागि १ लाख ७० हजार विनियोजन गरेकी छु ।
५४. नगरका कृषकहरुको माटो परीक्षण शिबिर संचालनका लागि २ लाख, प्याज खेती प्रवर्द्धनका लागि १ लाख, अन्तर प्रदेशिय ब्यवसायिक कृषकहरुको अध्ययन अवलोकन ३ लाख, कृषि औजार तथा सिचाई यन्त्र उपकरण ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गर्न ४ लाख, मागमा आधारित कृषि कार्यक्रम संचालन रू. ५ लाख, बर्षे फलफूलको बिरुवा वितरणका लागि २ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु । साथै संघीय सरकारको सशर्त अनुदानबाट चालु खर्च तर्फ प्राप्त ३५ लाख रकमबाट किसान सूचिकरण, स्थापना भएका साना व्यवसायी कृषी उत्पादन केन्द्र (पकेट विकास कार्यक्रम), बाखाको साना व्यवसायीक कृषी उत्पादन केन्द्र (पकेट विकास कार्यक्रम), गहुँ बालिको साना व्यवसायीक कृषी उत्पादन केन्द्र (पकेट कार्यक्रम) संचालन गरिनेछ ।
५५. नगरको गौरवको आयोजना अन्तर्गत रहेको सामुदायिक कृषि हाटबजार मध्ये ए ब्लकको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । उक्त योजनाको सम्पूर्ण काम सम्पन्न गरी संचालन गर्नका लागि रू ६० लाख विनियोजन गरेकी छु । साथै “बी ब्लक” को निर्माण कार्य भैरहेको र सोको सम्पूर्ण कार्य आगामी आ.ब. भित्रै सम्पन्न हुने लक्ष्य रहेको छ । सो आयोजना निर्माण सम्पन्न गर्नका लागि संघीय सरकारको शसर्त समपुरक अनुदान रू ४ करोड १५ लाख, संघीय सरकारको सशर्त तर्फको रू २ करोड र नगरपालिकाको लागत सहभागिता रू ४ करोड १५ लाख गरी कुल जम्मा रू १० करोड ३० लाख विनियोजन गरेकी छु ।
५६. पशुपन्छी विकासतर्फ गाई भैसिको स्वच्छ दुध उत्पादन, चापाकटर वितरण, विभिन्न खोप सेवा, कृत्रिम गर्भाधानका लागि सामग्री तथा तरल नाइट्रोजन खरीद तथा ढुवानी, घाँसको बिउ वितरण, नश्ल सुधारका लागि बोका वितरण, भकारो सुधार, गोठ सुधार, रोग नियन्त्रण तथा बाखापालन तालिम, माछाको भुरा तथा दाना वितरण, मिनरल तथा भिटामिन वितरण कार्यक्रमका लागि रू.२५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
५७. पशु पन्छी सेवातर्फ सशर्त अनुदानबाट प्राप्त रू. ८ लाख रकमबाट इपिडिमियोलोजी रिपोर्टिङ्ग, कृत्रिम गर्भाधान मिसन, पशु आहार मिसन कार्यक्रम संचालन हुनेछन् ।
५८. सशर्त अनुदान मध्ये प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिक अनुदान, युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना अन्तर्गत रोजगारसेवा केन्द्रको संचालन, कामका लागि पारिश्रमिक योगदान कार्यक्रमका लागि आएको रकम सोही कामका

- लागि खर्च हुने व्यवस्था मिलाइएको छ। यस कार्यक्रमकै लागि आवश्यक निर्माण औजारहरु खरिद गर्न रु १० लाख नगरपालिकाको तर्फबाट विनियोजन गरिएको छ।
५९. सहकारी तर्फ पूर्व सहकारी शिक्षा तथा सहकारी सचेतना, आधारभूत सहकारी शिक्षा तालिम सहकारी तथा गरिबि निवारणका लागि व्यवस्थापन सुचना प्रणाली तालिम, सहकारी लेखापालन तथा सहकारी व्यवस्थापन तालिम, सहकारी मार्फत व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा उद्यमशिलता विकास कार्यक्रम, पदाधिकारी तथा कर्मचारीका लागि सहकारी अन्तर्क्रिया, तथा वडास्तरीय सहकारी प्रशिक्षण कार्यक्रम, स्थानिय सहकारी विकासका लागि अर्धवार्षिक पत्रिका प्रकाशन, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दिवस कार्यक्रमका लागि २६ लाख ७० हजार विनियोजन गरेको छु।
६०. पर्यटन तर्फ पर्यटन गुरुविकास योजना निर्माण नगरको मौलिक पहिचान सहितको मायाको चिनो तयारी प्रतियोगिता, बेरोजगार युवा लक्षित होटल व्यवस्थापन तालिम, पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि टुरिष्ट गाइड प्रशिक्षण तालिम, नगर भित्र सूचना केन्द्र संचालन, विदेशी भाषा प्रशिक्षण कार्यक्रम, कोसेली घर संचालनका लागि ३९ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।
६१. उद्यमशिलता प्रवर्द्धन तथा नवउद्यम प्रवर्तन कार्यक्रमका लागि रु.३ लाख विनियोजन गरेको छु। नगरपालिका राजस्व सुधार कार्यक्रम अन्तरगत कर संकलनका लागि कम्प्युटरकृत अनलाइन प्रविधि, कर शिक्षा कार्यक्रमका लागि रु.१३ लाख विनियोजन गरेको छु।

अब म आ व २०७८/०७९ को वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु।

६२. नगर क्षेत्रको फोहरमैला व्यवस्थापन, फोहोरलाई श्रोतमै न्यूनीकरण, प्लाष्टिक प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्न, मुख्य नालाको दैनिक सरसफाई, फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि ठेला खरीद/मर्मत लगायतको कार्यका लागि रू २३ लाख, नाला सरसफाई गर्ने एक्साभेटर साधन खरीद गर्न रू ३५ लाख, नगरकार्यपालिको मुख्य मुख्य स्थानमा सार्वजनिक शौचालय निर्माणका लागि ४० लाख विनियोजन गरेकी छु।
६३. स्वर्गद्वारीघाट तथा अन्य कब्रस्थानहरुको व्यवस्थापन र हरियाली व्यवस्थापन समेतका कार्य १० लाख, नगर क्षेत्रमा हरियाली, वातावरण संरक्षणका लागि रू. १४ लाख ५० हजार विनियोजन गरेकी छु।
६४. सिद्धार्थनगरलाई बाह्रै महिना फुल फुले शहरको रुपमा विकास गर्न एक वडामा एक उद्यान पार्क निर्माण कार्यलाई रु ३० लाख विनियोजन गरेकी छु। वातावरणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ।

६५. कोभिड १९ लगायतका सवै किसिमका विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषका लागि रू. २० लाख र नगरको नियमित सरसफाइका लागि जनशक्ति परिचालन लगायत अन्य कामको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
६६. **हाम्रो नगर सफा नगर** अभियान स्थानीय बासीहरूको सक्रियतामा संचालन गर्ने र सरसफाइ तथा हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम टोल विकास संस्था, आमा समुहको सहभागीतामा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएकी छु ।
६७. नगर क्षेत्रभित्र अव्यवस्थित रूपमा छाडिएका छाडा चौपाया व्यवस्थापनका लागि रू ५४ लाख ५० हजार विनियोजन गरेकी छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आ व २०७७/०७८ को सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा क्षमता विकासतर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

६८. मानव संशाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, राजश्व परिचालन, वित्तीय व्यवस्थापन, सेवा प्रवाह र सुशासन कायम गर्न जनशक्ति नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयहरू, स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने संयन्त्र तथा अन्य प्रशासनिक कार्य संचालनका लागि कुल रकम रु. २३ करोड ९९ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
६९. आ.ब. २०७६।७७ मा नगरपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरूको **स्थानीय तह स्वमूल्यांकन कार्यविधि, २०७७** बमोजिम नगरपालिकाको मूल्यांकन गर्दा ७७.५ अंक प्राप्त भएको छ । मूल्यांकन अनुसार अन्य स्थानीय तहहरू मध्ये सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको स्थान अग्रपंक्तिमा नै छ । आगामी दिनहरूमा अझ थप सुधारका लागि गर्नुपर्ने नीतिगत, प्रक्रियागत र संस्थागत सुधारका लागि आवश्यक पर्ने साधन स्रोतहरूलाई बजेटमा समावेश गरिएको छ ।
७०. विगत समयदेखि कार्यरत अस्थायी तथा करारमा कर्मचारीहरूको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा समेत उनीहरूको सेवामा निरन्तरता कायम गर्ने व्यवस्था मिलाएकी छु । साथै अस्थायी तथा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा सुविधाको निरन्तरताका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु । शाखा प्रमुखहरूसँग सेवा करार संभौता गरी क्षमता र योग्यता अनुसारको जम्मेवारी तोकिने व्यवस्था मिलाएकी छु ।
७१. कर्मचारीहरूको सेवाको निरन्तरता, स्थायित्व र उच्च मनोबल कायम गरी कार्यस्थलमा खट्ने वातावरण तयार गर्न कर्मचारीहरूका बृत्ती विकास, क्षमता विकास,

- स्तरबृद्धि गर्ने, तालिम लगायतका क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएकी छु ।
७२. आ.ब. २०७८/७९ का लागि पारित गरिएका नीतिहरु कार्यान्वयन गर्नका लागि बजेट व्यवस्था गरिएकोमा सोही बमोजिम र अन्य कार्यक्रम विद्यमान जनशक्तिबाट कार्यान्वयन गरिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
७३. नगर क्षेत्र भित्र दर्ता भएका एफ.एम, टिभी, पत्रपत्रिका, अनलाइनसंग सम्झौता गरी सूचनामूलक र सन्देशमूलक सामग्री प्रकाशन/सम्प्रेषणका लागि रु ११ लाख, रुपन्देही एफ.एम. पूजिगत सुधारका लागि रु ५ लाख, पत्रकार महासंघ रुपन्देहीका कार्यक्रमहरु संचालनका लागि ४ लाख, फि वाइफाइ जोनका लागि ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
७४. मेलमिलाप केन्द्रको विस्तार, न्यायिक समिति र मेलमिलापकर्ताको क्षमता विकास, कानूनी साक्षरता अभियान तथा शिविर संचालनका लागि १४ लाख २० हजार, वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका व्यक्तिलाई लक्षित गरी सीपमूलक कार्यक्रम संचालन गर्न ४ लाख, वित्तीय साक्षरता र मनोसामाजिक परामर्श कक्षा संचालन गर्न ३ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
७५. सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम अन्तरगत सशर्त अनुदानबाट प्राप्त हुने कार्यक्रमहरु सोही बमोजिम संचालन हुनेछन् ।
७६. हाल कोभिड १९ को महामारीको चपेटामा परेकोले नगरपालिकालाई संघ, प्रदेश तथा अन्य निकायबाट प्राप्त हुने आयस्रोत र नगरको आन्तरिक आयमा सङ्कुचन हुन सक्ने अवस्थालाई विश्लेषण गरी सोही अनुरूप लचकताका आधारमा कार्यक्रम संशोधन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । यस्तो अवस्थामा कोरोना भाइरस वा अन्य विपद्को व्यवस्थापन, नियन्त्रणको कार्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी अन्य कार्यक्रमहरु क्रमशः अगाडि बढाइने छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राजस्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

७७. राजस्व परिचालनका नीतिहरु देहाय बमोजिम हुनेछन् ।

- कोभिड १९ का कारण पटक पटक बन्दाबन्दी, निषेधाज्ञा भइ सम्पूर्ण आर्थिक क्रियाकलाप ठप्प भएको, आर्थिक विकासका सम्पूर्ण गतिविधिहरुमा नकारात्मक असर परेको कारण चालु आ.ब. मा तोकिएका कर तथा शुल्कको दरमा कुनै पनि करका दर, दस्तुर शुल्कहरुमा वृद्धि नगरी यथावत राख्ने ।

- नगरपालिकाले उठाउने सबै प्रकारका करहरूलाई दर कम दायरा फराकिलो बनाउँदै सबै वडा कार्यालयबाटै क्रमशः प्रविधिको उपयोग गरी कर, दस्तुर, सेवा शुल्क सङ्कलन गर्ने ।
- व्यवसाय करको दायरा बढाउने र बढीभन्दा बढी व्यवसायीहरूलाई कर तिन प्रोत्साहित गर्न कर सप्ताह वा कर जागरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । कर असुली कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन वडा समिति र टोल विकास संस्थाहरूलाई परिचालन गर्ने ।
- निरन्तर र समयमै नगरपालिकालाई सबै भन्दा बढि कर बुझाउने व्यक्ति/संस्थाहरूलाई सम्मान गर्ने परम्पराको थालनी गरिने ।
- आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा करका दर, छुट सम्बन्धी व्यवस्था आर्थिक ऐन, २०७८ मा व्यवस्था भए बमोजिम हुने ।
- विगत समयमा कर नबुझाएमा विगतका आर्थिक वर्षहरूको जरिवाना जोडी बक्यौता समेत असुल गर्ने ।
- व्यवसाय कर लिदा एउटै फर्ममा फरक, फरक प्रकृतिका व्यवसाय सञ्चालन गरेकाको हकमा तोकिए बमोजिमको फरकफरक प्रकृतिका व्यवसाय करको दरले हुन आउने रकम जोडी व्यवसाय कर लिने ।
- वित्तीय श्रोत परिचालन र व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्र र नागरिक समाजको सहभागिता र सहकार्यलाई बढाउदै लैजाने, कर संकलन तथा आर्थिक कारोवार विद्युतिय सूचना प्रणाली मार्फत नियमन गर्ने ।
- सम्पत्ति कर बुझाउने कुनै करदाताले आफ्नो नाममा रहेको सम्पत्ति लुकाई वा खण्डीकरण गरी वा भौतिक संरचना नदेखाई सम्पत्ति मूल्याङ्कन गराई कर तिरेको प्रमाणित भएमा वास्तविक सम्पतिको मूल्याङ्कनबाट लाग्ने कर रकममा साविकमा बुझाएको रकम घटाई बाँकी रहने रकममा जरीवाना गरी असुल गर्ने ।
- आगामी आ.ब. मा राजश्व सुधार योजना प्रतिवेदन बमोजिम कर प्रशासनमा आवश्यक सुधार गर्दै जाने ।

७८. नगरपालिकाबाट माथि उल्लेखित कार्यहरू पूरा गर्न आन्तरिक आयका स्रोतहरूबाट रु. १९ करोड संकलन गरिनेछ । बाँकी रकम संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको वित्तीय समानिकरण अनुदान, राजश्व बाँडफाँड, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान, समपुरक अनुदान, नगरपालिकाले राजस्व बाँडफाँड प्राप्त गर्ने रकम र अन्य रकमबाट परिचालन गरिनेछ । उक्त रकम मध्ये सामाजिक विकासतर्फ २७ प्रतिशत, पूर्वाधार

विकासतर्फ ४१ प्रतिशत, कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक र सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र तर्फ २१ प्रतिशत र आर्थिक विकास तर्फ ८ प्रतिशत र वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनतर्फ ३ प्रतिशत खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । साथै कुल बजेटको ४८.४४ प्रतिशत चालुतर्फ र ५१.५६ प्रतिशत पूजिगततर्फ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

७९. बस्तीस्तरबाट माग भइ आएका तर नगरपालिकाको स्रोतबाट सञ्चालन हुन नसक्ने ठूला योजनाहरूलाई केन्द्र तथा प्रदेश सरकारमा अनुरोध गर्ने व्यवस्था गरेकी छु ।
८०. प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम राजश्व परामर्श समिति, विभिन्न विषयगत समिति, कार्यपालिकाका सदस्यहरू तथा अन्य बुद्धिजीवीहरूबाट प्राप्त सल्लाह तथा सुझावका आधारमा तयार पारिएको व्यहोरा अनुरोध गर्न चाहन्छु ।
८१. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा हामीले गरेको आग्रहलाई स्वीकार गरी बैठक तथा छलफलमा उपस्थित भई उल्लेखनीय सहयोग गर्नु हुने नगरमा क्रियाशील राजनीतिक दलहरू, नगर प्रमुखज्यू, वडाध्यक्षज्यूहरू, राजश्व परामर्श समितिका पदाधिकारीहरू, सिद्धार्थ उद्योग वाणिज्य संघ, उद्योग व्यापार संगठन, रूपन्देही, विभिन्न विषयगत समिति, कार्यपालिकाका सदस्यहरू तथा अन्य समाजसेवी, बुद्धिजीवी, सञ्चार क्षेत्रलाई विशेष धन्यवाद दिँदै आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । बजेट निर्माण कार्यमा अहोरात्र खटिइ सहयोग गर्नु हुने नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । हामीलाई रचनात्मक सुझाव र सल्लाह दिई नगरको आर्थिक र सामाजिक रूपान्तरण तथा समृद्धिमा निरन्तर सहयोग पुर्याउने सबै करदाता र नगरवासीहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । कोरोना भाइरसको रोकथाम नियन्त्रण र उपचारमा आर्थिक, नैतिक र भौतिक रूपमा सहयोग पुर्याउने सबै संघ, संस्था, निकाय, व्यक्तिहरूलाई हार्दिक धन्यवाद सहित कृतज्ञता प्रकट गर्दछु ।
८२. अन्त्यमा, यस नगरसभामा उपस्थित हुनु हुने नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यहरू तथा व्यवस्थापनमा रहेर सहयोग पुर्याउनु हुने सम्पूर्ण कर्मचारीहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनको निम्ति यहाँहरूबाट प्राप्त हुने रचनात्मक सुझावलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिएर अगाडि बढ्ने विश्वास दिलाउँदै प्रस्तुत बजेट र कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा यहाँहरू सबैको निरन्तर सहयोग रही रहनेछ, भन्ने अपेक्षाका साथ हार्दिक अभिवादन सहित धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

उमा काफ्ले
नगर उप-प्रमुख